

Hétfői Friss Újság

Felelős szerkesztő:
Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon: 304. Szerkesztőség
és kiadó hivatal Str. Mihai.
Viteazul (Rákóczi-u. 16. sz.)

Hintòn és gyalog

igyekeztek ma délelőtt a szatmári magyarok a mozgósínház épületébe, ahová a szatmármegyei magyarság szervezkedő nagygyűlését hirdették. Ugy bizony: ki hintòn, fényes magánfogaton, ki egyszerűbb fiakeren, ki meg bizony csak gyalogszerrel (ilyenek voltak a legtöbben) — ki pompás prémes bundában, ki meg bizony csak elviselt ütött-kopott gunyában (ilyenek voltak a legtöbben) — így sorakozott fel a szatmári magyarság a szervezkedő nagygyűlésre. Előkelő, uri magyarok és rozsorsu, kérgestenyerű munkásmagyarok adtak egymásnak találkát, hogy jövődöbeli közös sorsuk irányítására közös frontot vegyenek fel az országpolitikai porondján. Kétféle magyar: uri magyar és munkás magyar. Kétféle sors és mégis: egy sorba hozta őket az a lelki igényesség, amit nemzeti kulturának neveznek. A magyar nemzeti eszme védelmében kalapálódott össze a heterogén sorsu magyarság és most — minden attól függ, hogyan fogják vezetni ezt a lelkes tömeget.

Figyeljünk: akik gyalogszerrel jöttek, akik kopott gunyában jöttek, ilyenek voltak a legtöbben. A szegénysorsu, dolgos magyarok érdekeit nem szabad kifelejtani abból a programmból, amellyel zászlót bont a szatmári magyarság. A szegénysorsu, dolgos magyaroknak kulturális nemzeti szükségletein kívül kenyérszükségleteik is vannak, nem szabad a politika nemzeti színével elfedni. Nem ok nélkül mondjuk ezt

és nem ünneprontó szándékkal. A kisebbségi sorsunk kezdeti esztendőinek keserves tanulságai diktálják a figyelmeztetést. Emlékezzünk csak: Románia berni nagykövete Petrescu Comnen magyar magnások köszönetét csatolta ahhoz a memorandumhoz, amelyei a Népszövetség szeptemberi tárgyalására vitt annak igazolásul, hogy az erdélyi földbirtokreformot igazsá-

gosan hajtotta végre a kormány, hogy nagyon sok magyar földbirtokos tulajdonában jelentékeny földterületeket hagytak meg az agrárbizottságok. Hogy a magyar paraszt ki volt-e elégitve a földbirtokreform végrehajtásánál, arról nem beszéltek a magnások köszönteleveléi. Ezeket a köszönteleveléket azok írták, akik a Magyar Párt reprezentánsai voltak. akik a magyar nép nevében tehát formai joggal nyilatkozhattak.

Nos, hat esztendő tanulságai után, hogy végre a határszéli magyarság is felszervezkezhessen a romániai politikai élet fórumára, jó lesz levonni ezeket a tanulságokat és a szervezkedésnél a pártéletben megfelelő helyet adni a gyalogos, kopott gunyás magyaroknak, hogy a Magyar Párt valóban a magyarok pártja és ne csak az urimagyarok érdekképviselője legyen. (g. e.)

A szatmári magyarság szervezkedő gyűlése.

— Kiküldött munkatársunk beszámolója. —

Az a nagy és kitartó küzdelem, melyet a magyarság az új határok közötti kisebbségi jogaiért folytat, ma impozáns módon bontakozott ki Szatmáron. A Magyar Párt központi intézőbizottsága az erők összetartására országos szervezkedésbe kezdett és ennek a tömörítésnek egyik állomása a mi városunk, ahol az országos pártnak szatmármegyei tagozatát állították föl. Ezzel az évek óta passzívításra kényszerített romániai magyar kisebbségi életben új hajnal hidat föl, amely az összes energiák egyesítésével a maga loyálisával bele fog kapcsolódni a politikai életbe.

A Magyar Párt szervezkedő gyűléséről az alábbi tudósításunk számol be:

Az Iparos Otthon nagyterme már a reggeli órákban zsúfolásig megtelt közönséggel és a kiszorult százai a folyosókon szorongtak. Nagy tömeg lepte el az uccát is, ezek azok voltak, akiknek már a folyosón sem jutott hely.

A gyűlést pontosan tizenegy órakor Vajay Károly dr. volt polgármester, korelnök nyitotta meg, Figyelmeztette a közönséget, hogy a nyugalmát őrizze meg és a gyűlés komolyságát ne zavarja. Köszönetet mondott a polgári és katonai hatóságoknak, amelyek a gyűlés megtartását engedélyezték és így a magyarság

szervezkedését lehetővé tették. Majd átadta a szót Jakabffy Elemér dr.-nak, aki nagy figyelem között a következőket mondotta:

1912-ben Románia lenndő új követe útján intervenált, hogy az albániai románok törvényileg biztosítsanak a szabad nyelv, vallás használatában (iskola) ma a változott viszonyok mellett Románia ugyanazt teszi ami ellen nemrég diplomáciai uton tiltakozott. Majd beszámol a genfi kisebbségi konferenciáról. Véleménye szerint a mai viszonyok gyökeres megváltozása nem a jövő, hanem rövid pár év kérdése 40 millió kisebbség van Európában. A nagyhatalmak nem szimpátiából, hanem gazdasági okok nyomása alatt lesznek kénytelenek a kisebbségi kérdést általánosan megoldani. Csak ennek a megoldása után lehet szó az általános konszolidációról, a nyugodt, békebeli állapotok megteremtéséről (többször megszakítják, zajosan ünneplik) utána Gydrfús Elemér beszél. Ezelőtt 200 évvel — ugymond — a Habsburg uralom ezt a vidéket leszakította Erdély testéről, hogy gyengítse Erdélyben a külön törvények alatt élő népeknél a magyarság tulsulját. A sors kezét látja benne, hogy ma 200 év után a legközelebbi imperiumváltozás ezt a területet ismét Erdélynek juttatja. Elhivatottsága az itt tulsulyban

élő magyarságnak, hogy az erdélyi legyengült, megrikult magyarságnak, előörse, végvára, súlypontja legyen Örilljön az itteni magyarság ennek az új helyzetének. Ez olyan hivatás a számára, melyért érdemes élni, dolgozni és fenséges még elbukni is.

Paál Árpád fejtegeti a magyar párt programját nem nemzetiségi, hanem kisebbségi politikát folytat. A kettő homlokegyenest ellenkezik egymással. Az első önző, csak magának akar mindent. Nem ezért az egyéni, hanem az új nagy szabadságért mely minden nép szabadságát akarja, mely el van nyomva, éppen úgy az itteni magyarságát, az albániai románokét. Paál Árpád nagyhatásu beszéde után a marosvásárhelyi magyar párt kiküldöttje üdvözlö a gyűlést, Hangulatos beszédben rámutat arra, hogy az erdélyi zsidóságnak most nem lehet másol helye, mint a boldog béke jödkben volt, a magyarok között. Szónokot lelkesen ünneplik, midőn ünnepélyes hitvallást tesz magyarsága mellett. Ezután kimondják az Országos Magyar Párt helyi tagozatának megalakulását s elnöknek Vajay Károly dr-t választják meg. Majd szintén egyhangulag megválasztják a vezetőséget és a százas választmányt.

Vajay elnök ezután a gyűlést berekeszti, amely az illusztris

vendégek étetésével véget ért.
Déliben a Dáciában ünnepi bankett volt, amelyen az első

tosztot Gyárfás Elemér dr. mondotta és poharát a királyi család egészségére ültette,

A mintavásár hirei

A szatmári mintavásár munkálatai gyors tempóban haladnak előre és a rendezőség fokozott igyekvéssel készül a nagy napra, hogy a megnyitást minél impozánsabbá tegye. A Dácia hatalmas termét a mintavásár tartamára kidíszítik és a terület ki-

használását, valamint a berendezést a legnagyobb csinnal és izléssel eszközlik.

A kiállítás legnagyobb attrakciója kétségtelenül a rádió lesz, amelynek meghallgatására messze vidékről fognak Szatmárra seregni.

Most már teljes egészében kibontakozott a kiállító szakmák csoportja is, amely számarányban a következőképpen alakult ki: ruha 14, papír 3, játékaru 5, gyár 12, bőr 6, kertészpar 3, dohánytermék 1, élelem 4, zsák 1, kádár 1, műszaki, 10, lak 10, díszmű 2, és iparművészeti 5. Összesen tehát hetvenhét kiállítója lesz a mintavásárnak.

Itt említjük meg, hogy a minta vásárral kapcsolatos bármilyen ügyben Weisz Zoltán, a Sfátul főtitkára ad felvilágosítást.

A csemegekírákattól Amerikáig és vissza

Egy szatmári fiatalember csodálatos karrierje.

Halálos bűn volna, ha az újságíró az alább következő riporthoz a fantáziának legparányibb foszlányát is hozzáragasztaná, mert a csapongó képzelet sem tudja jobban kitervelni a dolgokat, mint, ahogyan a so se ebben az esetben a maga szélességével azokat megrendezte.

Huszonnyolc évvel ezelőtt történt, hogy egy falusi kis fiatalemberke vágyó szemekkel állott meg egy szatmári csemegekíradék előtt. A kirakat tele volt inyesiklázandó falatokkal, olyan delikát dolgokkal, amikről a fiatal emberke csak sejtette, hogy azok ennivaló csemegek. Malaga, datolya, kandirozott gyümölcsök mellett ott volt még a délvidek minden egyéb importálható csemegeje és mellette raffinált elrendezésben a hazai termelés finom és nagyszerű termékei: bonbonok és csokoládék olyan csomagolásban, hogy egyszerű falusi polgár házában már a gyönyörű kiállítás dobozok is bizonyára a "tiszt" szobának főhelyére kerültek volna dísznek. A kirakataban elhelyezett kíváncsi holmik csábítólag mosolyogtak a járókelőkre. A fiatal emberke — akinek a zsebében egy fillér sem volt, — szeme egy ládika friss, préselt datolyán akadt meg. Az ablaküvegen át sokáig vágyódva nézte a neki elérhetetlen gyümölcsöt és a lelkeben némi keserűséggel és daccal odébb állott és elvegyült a város hetivásáros forgatagában. Ennek most éppen huszonnyolc esztendeje.

Az akkor tizenhat éves fiatalembert most kiemeljük inkognitójából és bemutatjuk az olvasónak. A neve: Mister Anton Blum és Newyorkban a kilencedik Avenue harmincegyedik utcájában hatalmas és érzékiség munkást foglalkoztató órágyára van. És most el fogjuk mondani azt a tüneményes karriert, amit ez az ember a szatmári csemege üzlet kirakatától a dollár milliókig megfutott. Nem, mégsem lehet elmondani, mert hiszen a sok hányadtatás, küzdés és felvergődés leírása túlhaladna egy újság cikk kereteit — regényt kellene írni Mister Blum pályafutásáról, mert az bővelkedik a leggazdagabb fordulatokban — és így csak egy érdekes epizódot jegy-

zünk ide ennek a rendkívüli embernek az életéből.

Blum Antal kisgyermeke sváb szülők egyetlen gyermeke volt és a szatmári gimnázium harmadik osztályából azért maradt ki, mert a szülei nem bírták már érte az ellátási költségeket fizetni. Apja egyszerű falusi napszámos volt, azok közül a földnélküli jánosokból való, akik egész életükben hűséggel és becsülettel a földesurat szolgálták. Önszorgalmazból tanult meg írni és olvasni és amikor a városba jött, mindig volt egy krajcárja újságra, amit szabad idejében otthon olvasgatott. Természetes eszű ember volt, aki sorstársai között nagy népszerűségre tett szert. A fiából tanult embert akart faragni, de nem volt hozzá a módja. A kis Tóni fiu egydarabig otthon tartózkodott a szüleinél, majd huszonnyolc évvel ezelőtt Amerikába hajózott.

Eleintén jöttek haza a szomorú levelek, amelyek mind tele voltak keserű siránással, míg egyszer arról tudósította szüleit, hogy egy nagy órágyárban kapott alkalmazást és a keresetéből már polgári módon meg tud élni. A becsületes ember szorgalmával és a józan agy okosságával dolgozott és rakta felre azt a fölösleget, amit keresményéből meg tudott takarítani.

A kisgyermeke földmunkás fiából az évek során Amerikában nagyvagyonu ember lett, hatalmas kiterjedésű órágyára van saját palotájában lakik nagyuri kényelemben, megnősült, feleségül vett egy amerikai miss-t és már két egyetemet járó fia van. Szüleit, akiket állandóan és bőkezűen támogatott, néhány hónapi időközben — három évvel ezelőtt — vesztette el.

Egy védtelen aszfaltbetyár naplójából

Pillanatképek a szatmári korzóról, Nagyságos asszonyom, Önnek nincs igaza...

En nem hiszek a nőknek még akkor sem, ha igazat mondanak, de azért figyelmesen hallgattam Önágységát, a gyönyörű, de feddhetetlen uriaszonyt:

— Hígyje el kérem, hogy tisztességes urinó ma már végig sem mehet a szatmári korzón anélkül, hogy valami kellemetlen inzultus ne érne. Nem beszélék azokról a szemtelen, mohó és szemérmetlen tekintetekről, amelyek úgy érik az embert, mint egy arcucsapás, nem említem az odavetett megjegyzéseket, amelyek többnyire lábainkra vonatkoznak, de az már igazán tűrhettelen, amit elegáns, uri áruhába bujt rózsasándorok művelnek a korzón.

A közismerten erélyes családanya szónoklata arra indított, hogy elinduljak egy kis terepszemlére, megnézni, mit csinálnak hát azok a rózsasándorok a szatmári korzó Bakonyában?

Tegnap este kackiás betyári kosztümben (drapp felöltő kamásni, sétapálca) elindultam a szatmári korzó sűrűjébe hódító és adászerző körutra. Aki ismer, tudja, hogy nem vagyok Adonis, csak amolyan átlagszerűségű fiatalember, akinek orra, szája rendes,

fogai épek és különös ismertetőjele nincsen. Nem mondhatom tehát, hogy megjelenéssel valami nagy szenzációt keltem volna a korzó szépei között. Beleszürkültem a tömegbe és ez nagyon jó volt így. Ne mondhasa a nagyságos asszony, hogy kivételes jelenség vagyok, aki megerősíti az önágysága által kiméletlenül hangoztatott szabályt,

Főzőm a nőket.

Csütri kisleány, diáksapkában, hóna alatt könyvek. Szeme ideoda ugrál mint egy fiatal csikó, csak egy pillanattig áll meg rajtam, de nekem elég arra, hogy meglassam a szeme mélyén a „holnaputáni asszonykát.” Gyors összemosolygás, a csütri ellibeg ugyan, de már mögötte jön egy csinos özeveg félgyszabban. Rendes, egyszerű polgári nő, az arca komoly, csaknem szigorú. Na nézzük, hogyan reagál ez, a típus egy vakmerő „inzultusra.” És lejár szom a következő jelenet:

Barátságos mosollyal lépek elébe, tiszteletteljesen, de a régi ismerős bizalmasságával üdvözlöm és a világ tegtermészetesebb

Tegnap Szatmáron nagy fel-tűnést keltett egy hatalmas sötét zöldre festett, villamos motorral felszerelt automobil amely zajtalan simasággal száguldott végig a rosszul kövezett utcákon. Az autóban Mister Anton Blum ült, a feleségével és két fiával. Amerikából jött el haza, hogy felkeressék az öreg Blum Antal és feleségének sírját és magukkal hozták a gyönyörű gépkocsit is amelyen bejöttek Szatmárra. Egy itteni kőfaragónál Mister Blum két szép sírkövet rendelt, amelyekért száz-harmánczotzer leut fizetett ki. Az autó bevonult a garázsba és Mister Blum a családjával sétatini indult a városba. Amikor Mister Blum a Deák-térre ért, örömmel ismerte fel azt a fűszerüzletet, amelynek kirakataban valamikor a jóféle csemegeket az üvegen át megbámulta. Most is megállt a kirakat előtt és most is megpillantotta azt a ládika préselt datolyát, amelyre mint gyermek annak idején oly vágyódva tekintett. És Mister Blum, az amerikai gentleman bement az üzletbe és vásárolt egy ötkilós ládika datolyát.

Égészen bizonyos, hogy Mister Blum nem azért vette meg a datolyát, mintha még nem evett volna ebből a gyümölcsből — de különben az is lehet, mert ezek az amerikaiak nem érnek rá nyálankodni — hanem magával viszi haza, az Oceánon túlrá és elhelyezi gyáranak irodájában, hogy mindig ott lássa maga előtt, mint azt a szimbólumot, amely egykoron előtte a gazdagságot jelképezte.

De hosszú és keserves volt az útja Mister Anton Blumnak, a szatmári kirakaton át megkivánt és vágyott néhány szem datolyától, az ötkilós ládika effektív datolyáig.

Vidor Gyula.

Husvágó
1 garnit
Francula
Zsemlé
5 kilogr

vas
P. Brati

RO
textilin
Ala

Megke
ka

SZ
va
sző

árendem
Siesse

sanak rá. És bucsuzáskor másnap este randevut adott a színház elé. Moziha megyünk majd, velem előn, mert én másnak látom, mint a többi.

Egy inzultus

A következő szám egy buja nézésű keleti szépség. Elegáns kosztüm, értékes róka a nyakán, kezében néhány apró csomag, olyan érzésvészlőn, kihívóan (mondhatnám: behívóan) nézett rám, hogy végigborzongott a hátam belé és önkéntelenül visszafordultam. Ő is visszanezett és mosolygott. Becsületszavamra mondom nagyságos asszonyom, hogy nemcsak egy elszánt aszfaltbetyárt, hanem magát az Erkölcsvédő Liga elnökét is levette volna lábáról ez a mosoly. Utána mentem. A hölgy háromszor is

visszamosolygott és elégedetten konstatálta, hogy követem. A legközelebbi melléktáca befordult és újból visszanezett. Ostoba fajnő lettem volna, ha meg nem szólított. Átszellemült mosollyal emelem meg a kalapom.

— Megengedi? ... (Biztosra vettem, hogy megengedi, hiszen szinte ő hívott.)

És most figyeljen ide! Nagyságos asszonyom. Az éjszabontó keleti szépség csábítóan kacér arca hirtelen megmerevedik, teftől talpig végignézi rajtam, de olyan megvetéssel, amellyel csak anyacsászárnők és pesti masamodályok tudnak nézni, olyan erőlesen, mint Stuart Mária, olyan hangosan, mint egy vicházmesterné és olyan hanghordozással, hogy Jászai Mari is megirigyelhetné, mondja:

— Kikérem magamnak ezt a szemtelenséget! Vegye tudomásul, hogy én urilány vagyok és nem szoktam uccai ismeretséget kötni.

Még egy lesújtó pillantás és az Urilány utánozhatatlan göggel fakepnel hagyott ...

Ki az oka?

Ezek után pedig nagyságos asszonyom ne beszéljen nekem „inzultusokról” és egyéb kellemetlenségekről, amelyek önöket, védtelen nőket érik az aszfalt betyárok részéről. Én végig csináltam tegnap este ezt a komédiát és istenbizonny mondom — mi „vakmerő aszfaltbetyárok” vagyunk a védtelenek önökkel szemben.

Gárdos Sándor.

Ha megversz is, imádlak én te drága szép király' ügyész!...

Egy duhaj legényélet szomorú epilógusa. Hétezer lei adósságért egy évi börtön

Egy könnyed táncleppéssel G. ur felborított egy büntetőparagrafust és a tekintetes törvényszék taláros bírái elé került. G. ur ahogy mondani szokták „jó pofa” mulatós ember, egy évvel ezelőtt főtisztviselője volt egy szatmári biztosítótársaságnak. Napal biztosított, éjjel lumpolt; így gördült a kisvárosi élet, míg egyszer csak G. barátunk bemondta az unalmast, megtartotta a legénybucst — megnősült. Azóta G. ur Nagyváradon lakik, a legprimább férj, már családapa és hálistennek, nála is bevált a közmondás: a legnagyobb betyárból lesz a legjobb pandur ...

Nos, csakhogy G. ur nyugalmass családai életét egy kellemetlen história háborgatja — gyakran visszarántja a vegyes emlékü legényélet városába, ahol a tekintetes szatmári törvényszéknél akad mindig egy kis dolga.

Igy történt:

G. barátunk még mulatósfiatal ember korában egy ízben Bukarestbe került hivatalos ügyben. Bukarestben még drágább a pezsgő, mint Szatmáron, hamarabb fogy a pénz és így G. uron egykettőre kiűtött a krónikus betegsége: a pillanatnyi pénzzavar. Ebben a helyzetben találkozott egy szatmári miliomossal, akitől hétezer lei kölcsönt kért.

— A hogy haza érünk, rögtön kifizetem, ismer engem M. ur.

M. ur, a miliomoss, talán épen azért mert jól ismerte G.-t, a kölcsönigyletet a következőképpen oldotta meg:

— Nézze barátom, adok egy feltétel mellett: ön egy elismervényt ír alá, amelyben igazolja, hogy a pénz tőlem megbízásból egy szatmári pénzintézetnél való befizetésre vette át.

— All right! — mondta G. barátunk előkelő határozott hitegyezéssel — és ebben a pillanatban borult fel a büntetőparagrafus, Merthogy G. az adósságot vissza nem fizette az természetes.

A miliomoss ragaszkodott az íráshoz és G. barátunkat sikasztásért feljelentette.

Ez a sok vonal azokat a hónapokat jelzi, amelyekben a közben családapává komolyodott G. nem törődött a feljelentéssel. Eltette azt is a legényegylet tarkabarka emlékeinek a lomtárába, miglen megjelent az első meghívó, amellyel a szatmári vizsgálóbíró elé invitálták. Aztán a büntető eljárás csigakerekén lassan de biztosan következtek a többi írások, amelyek mind egy kis szatmári kényszerutazást jelentettek, míg végre a mult hetekben megjött a legfőbb parancs: G. ur jelenjék meg tizenkilencedikére bűntényének a főtárgyalásán.

Pénteken hajnalban vegyes érzésekkel szállt le hősünk a szatmári állomáson a Nagyvárad felől érkező személyvonatról. A ködös, hideg hajnal, álmos, fáradt közérzet, a mégiscsak kellenetlen főtárgyalási aktus: Komisz vibrációk borzongatták a szegény

G. fázós lelkét. De ez a lélek olyan szerkezetű, hogy nagyon hamar melegszik a legcsekélyebb alkalmas behatásra. Régi legénykori emlékek városa, hajnali lumpolások színhelye: a vasuti resti, régi ismerős a főpincér.

— Adjon Karcsi egy jó forró teát dupla rummal!

Már benne volt a barátunk érzékeny lelkébe a duplarum, amikor a társaság benyitott a restibe. Színészek, aranyifjak, kedves jó lumpok, régi cimborák — pillanat alatt magasra csapott a viszontlátás örömteljes hangulata.

— Ez a néhány vona azt a rövid időt jelzi, mire G. barátunk, ahogy érefelé mondani szokták, tökéletesen „készre állt” a törvényszék folyosóján várakozik a főtárgyalásra. A pajtások a kapuig kísérték és sok szerencsét kívántak a jó italos cimborának, aki most magára-

hagyatva azzal hesegett el a keserű aggodalmakat, hogy az éjszaka hullámverésének dalfosz-lányait dudolgatta.

A folyosón indul a józan életgépezet. Hivatalnokok jönnek peres felek jönnek, ügyvédek jönnek — reggelkelő emberek, akikbe az éjszakai pihenés friss nyuak kedvet akkumulált és amint ruganyos léptekkel indulnak a napi csatába, jóindulatlag mosolyogják meg azt a feltűrt gallérú, félre-csapott kalapu lumpot, aki egy ablakmélyedésből nézi azt a felvonulást és félhangon dudolja:

— Ha megversz is imádlak én ... Néha megszólít valakit, régi ismerőst és elkeseri:

— Látod, le akarnak csukni ... mert hétezer lej ... adós ... ságot csi ... csináltam fiatal ember koromb ... ba!

És most ... most olyasmi történik, amitől csoda, hogy össze nem dültek a tekintetes törvényszéki épület komor falai. A folyosón ideges feszengés, ügyvédek, ügyfelek iszrie etteljesen félreugranak: jönnek a taláros bírók és az ügyész. A tiszteletreméltó menet az ablakmélyedés eléér —

— Ügyész ur! Drága ügyész ur!

Az ügyész csodálkozva figyel fel, de hamarosan megdöbbenéssé dermed a csodálkozás. Jóbarátunk simogatja a talárt. Majd egy szerelmes mozdulat: karjai dőlésre tárnak és felfakad a dal

— Ha megversz is, imádlak én. te drága szép király-ügyész! Aztán jön a próza.

— Én vagyok a G., akit ma vádolni fog az ügyész ur, de azért — ha megversz is im — a többi már az elősiető szolgák karjaiban mondja.

A történet vége nagyon szomorú, nem is szívesen írom le. G. barátunkat nagyon-nagyon megverte az imádott ügyész: egy évi börtönt kapott. Szegény halálapadtan dadogta: fe—fell—ebbezek ... (g. e.)

Póruhárt volt detektív, aki civilben is „működött”

Róth Simon bosszuhadjárata egy volt lakója ellen. Hamis vádak, hamis tanúk zsarolások és minden egyebet

Néhány hónappal ezelőt söraktárát és jeggyárat létesítettek a szatmári vendéglősök. Az üzem vezetésével egy Teszler Jenő nevű vállalkozót bíztak meg, aki a Várdomb-után Róth Simon házában bérelt helyiséget. A házigazda és a bérlő között később differenciák támadtak és Teszler új helyiségbe költözött.

A házigazda bosszuhadjárata.

Róth Simon, miután a lakója elköltözött, minden uton-módon kellemetlenkedni igyekezett. Teszlernek a nyár folyamán leégett egy cséplőgépe, amelyért annak rendje és módja szerint felvette a biztosítási összeget. Egy napon feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy Teszler a cséplőgépét felgyújtotta, de mielőtt az eljárás megindult volna, jelentkezett Baz

logh András gépész, aki jegyzőkönyvbe mondta, hogy

Róth Simon öt fenyegetésekkel és ígérekkel rábírta arra, hogy a hamis vádban tanúként szerepeljen.

Az ügy még befejezetlenül áll, a rendőrség megindította az eljárást. A napokban jelentkezett Teszlernek egy W. nevű volt rendőrségi detektív és előadta neki, hogy nagyon rosszul áll a szénája, a gyújtogatásra tanuk is vannak. de ő tudna segíteni a dolgon.

Harmincezer lej ellenében vállalkozik arra, hogy az iratokat ellopja a rendőrségtől.

Teszler látszólag belement az ajánlatba, W-t Désre hívta, ahol a pénzt át fogja adni. Azért történik Désen a pénzátadás, mert az ott lakó családjától fogja kérni

a pénzt. W. elfogadta az ajánlatot. Tegnap aztán Désről a következő távirat érkezett:

„W. detektívet tetlenítették, letartóztatták.”

Néhány órával később egy újabb távirat:

„W. megszökött a sziguran-cától, letartóztatása iránt intégkednek.”

Az ügynek igen érdekes folytatása — következik.

Utlevel

Vincent sere gyorsan és pontosan, futár: vasárnap, szerdán és pénteken.

Tevjovits Sätmar

Plata Brătianu, Dácia udvar.

Zöldhelyi Anna balesete és a jeruzsálemi csodarabbi

A balesetet egy levelezőlapon előre bejelentették

A babonásoknak szól az a történet, akik örömmel fogják felszívni a táplálékot: lám, lám ugye csak, kell hinni a csodákban. A hősnő, a mi pompás primadonnánk, akinek szilaj művésztemperamentuma ugyancsak feszengti a kisvárosi korlátokat. Emlékeztet még a Zöldhelyi Anna szinpad balesete. Szerencsére nagyobb baj nem történt, mint egy kis hírlapi polémia, amelyet a baleset körülményei kiváltottak. No, de ez is elmúlt és hálstennek az isteni Anna a a legjobb egészséggben jön ki estenként a vasfüggöny elé. Hogy most mégis szó lesz az ügyről, azt a következő levelezőlapnak tessék tulajdonítani, amely a napokban a kezünkbe került.

»Ima! Isten segédelmével hozzád fohászkodunk szent és halhatatlan könyörülj rajtunk a világ emberiségén és védi meg a háborút, most és mindörökké amen.« Ez az imát a jeruzsálemi csodarabbi küldi, hogy az egész világon szétoszassék. Ki tovább nem küldi szerencsétlenség éri. Kérem tehát 9-szer leírni és a szélrózsa minden irányában továbbítani 3 napon belül.

Kívánsága 9 napon belül teljesedni fog, a házba örömet és boldogságot hoz.

A levelezőlap a Zöldhelyi Anna nevére van címezve, postabélyeg kelte XI—12 A színházi baleset XI—15 a történet. Épen három nap, Tessék csodálkozni...

Tartós és elegáns cipőket Egri készít Satu-Mare, Várdomb u. 19.

Kiosztásra kerülnek a tisztviselői telkek

Az az érthető és indokolt túrelmetlenség, amellyel a tisztviselők a házhelyek kiutalását várják, végre olyan fordulatot vett, amely a legközelebbi jövőben a tisztviselőket a házhelyek tényleges birtokába juttatja. A telkek kiutalásához szükséges összes munkálatok befejezést nyertek és most már csak azok felmérése

és kiosztása van hátra. Amint értesülünk a felmérést végző mérnökök most Nagykaroly környékén dolgoznak és itt ezek a munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy néhány nap múlva Szatmárra kerül a sor. Valószínű, hogy ilyenformán még ebben az évben megkapják a tisztviselők a nekik kiutalt házhelyeket.

Se pénz, se házsorsolás

Mi van a házsorsolási akcióval?

A házsorsolások, amelyek hosszú időn keresztül lázban tartották Erdély közönségét — egy helyénvaló miniszteri rendelettel befejezést nyertek. Azok a sorsolási akciók, amelyek a rendelt megjelölés előtt indultak, még befejeződhetnek és aztán — páss! — nem lehet már többé száz-kétszáz lejért jóreménységet vásárolni. Ma egy levelet hozott a posta, amely egy régebben indult szatmári házsorsolás ügyét

eleveníti fel. A levél így szól: „Tisztelt szerkesztőség — a lantirítottak még április hónapban vásároltunk sorsjegyeket a Glück Fülöp féle házsorsolásra. Se pénz, se sorsolás, Tessék a dolognak utánanézni, Tisztelettel: Vékonny Ferenc, Boros Miklós, Klein Antal, Bócsi Ferenc, Kiss Károly, Lébi Mózes, Franck Dezsőné.” A levélre felhívjuk az illetékesek figyelmét.

HIREK

A Sfátul esti tanfolyama, amelynek jelentőségét egyszerűen felismerték az érdekeltek, holnap, huszonharmadikán kezd meg működését. Annak ellenére, hogy az előadások már megkezdődnek, a Sfátul mindazoknak, akik eddig valamilyen okból nem jelentkeztek, módot kíván nyújtani a beiratkozásra és hétfőn délután öt óráig még elfogad jelentkezéseket. Az évi tandíj mindössze háromszáz leu. A tanítást Suta és Róna Samu kereskedelmi iskolai tanárok, valamint Broczko Gyula volt bankigazgató és Bíró Albert a Szemfedélygár irodafőnöke vállalták el.

Megnyílt a Népkönyha. Sápadt, beesett arcu szegények, megtört és az élet fekete keresztjétől megtaposott nincsteleneknek öröm ünnepük van: megnyílt a Népkönyha. Áldásos és könyörületes uriaszonyok, akiket a sors kedvező kegye bőséggel halmozott

el, az idén [sem feledkeztek el azokról, akiket a mostoha viszonok a mélységbe és szomorúságba taszítottak. A Népkönyha filantrop urinők részvétele és felügyelete mellett ma osztotta ki első ebédjét és ezzel megnyitotta azt az intézményt, amelyet az egyre szaporodó nyomor hálás örömmel üdvözöl.

Figyelje a Corso bazár heti híreit!

A könyvelői kamara bálja. Impozáns keretek között és a külső siker teljes jegyében zajlott le tegnap este a könyvelői kamara nagyszerű bálja. A Dácia pompásan díszített nagyterme teljesen megtelt előkelő közönséggel, amely a kora reggeli órákig kitűnő hangulatban ropta a táncot. A könyvelői kamara mulatsága biztató kezdetet jelent ez idei bál színe számára.

Figyelje a Corso bazár heti híreit!

Figyelje a Corso bazár heti híreit!

Tanulóleány fizetéssel felvétetik a „Globus” nyomdában. Str. Cuza Voda (Eötvös-u.) 1. sz.

Corso Bazár heti hírei!

6 pár gyönyörű teáscsésze tányérral	—	195 Leu
6 személyes kompott készlet	125	„
Valódí börridicül	—	85 „
Valódí bőr férfipénztárca	—	65 „
Arany és ezüst bécsi ruhák	—	30 „
Divatós kalaptűk	—	20 „
Tehla divatgyöngy	—	45 „
Solingeni gyöngyház zsebkendő dugóhúzóval	—	85 „
Piros Mikulás kukoriputonnal 6 részes Manicúrkészlet kasszával	—	95 „
Fejini ridicül email csikkokkal	—	45 „
Alpaca női cigarettatárca	—	65 Leu

Figyelje a Corso bazár heti híreit!

Új fodrász üzlet! Ujjonnan berendezett úri fodrász üzletemet a színházzal szemben a Kardos divatháza mellett (a kapu alatt) megnyitottam, Ismerőseim, jóbarátaim és a t. közönség szíves pártfogását kérem, tisztelettel Surányi úri fodrász.

Színház

A Lengyelvért frissítette fel tegnap este az operettegyüttes. A világhírű Nedbal — jelenleg a pozsonyi cseh-szlovák operának az igazgatója — pompásan színezt és formált muzsikaanvaggal telítette meg a librettót, amely több mint egy operett gyenge prózai váza — önmagában is irodalmi produktum. Az előadás középpontjában Zöldhelyi Anna állott, aki olyan Helénát teremtett a szinpadra, amelyre csak a legnagyobb szinpadokon számíthatunk. Sok nyíltzini taps kísérté az intuitív művészi érzékkel és gondos művészi kötelességtudással tökéletessé csiszolt játékát és felvonások végén a vasfüggöny elé hívta a tomboló lelkesedést. Mellette Borovszky Oszkár volt kitűnő partner a nagy sikeres ötvényszázalékos osztályrésze. Kertész Mancinak meglehetősen passzív szerepe volt, de azt a tőle megakozott kedves temperamentummal fűszerezte. Selmezy ösztöne humora sok derűs percet varázsolt. Kun Dezső izig-vérig komikus, kijűnő figurát produkál. Békeffy, Kallós egészítették ki a kitűnő ensemblét, amelyet ismét a legigazább élısmerés érdemjegyével osztályozhatunk.

A közönség köréből való megnyilatkozások visszhangját adjuk, amikor felhívjuk a direktió figyelmét a drámai előadásokra. Való igaz, hogy a közönség ízlése az utóbbi estendőkben inkább a könnyebb muzsák felé orientálódott, de ez nagyrészt annak tulajdonítható, hogy a drámai előadásoknál nívó-súlyedés volt tapasztalható. Ezidén azonban — kivételes helyzet — a drámai együttes a legszerencsésebben krutálódott. Így Fekete Irén maga olyan varázsos művés-

egénység, akinek a vonzóereje primadonnákkal felér. És körülötte a legjobb tehetségű együttes: Novák Irén, Földes Mihály, Jávor Alfréd — csak ezeket említjük. Tessék ezt a szerencsés körülményt a komoly művészi munka szolgáltatában intenzíven felhasználni — a kassza sem bánja meg!

Baricsné darabot ír. Az a szép asszony, aki a színházi pénziárnál a jegyet adja — Barics Gyuláné, a tragikus sorsú országos nevű színész felesége. A napokban érdekes dolog pattant ki a színház körül erről a szép asszonyról: szindarabot ír Baricsné, ez a kipattant titok. A szindarab — operett a címe „A Fekete lovag”. A Nagyon érdekes színes keleti történet már készen várja a zeneszerzőt. Ha sikerül ez idén Baricsné még a saját darabjához fogja adni a jegyeket. Egyelőre közreadjuk a hirdetést: egy buja keleti történethez fess zeneszerző kerestetik..

A karácsonyi wintavásárra művészi cégfeszít készít

HORVÁTH
diszítő, festő
Telefon 221. Alapítva 1892.

„Victoria” kávéház ma már meghitt találkozóhelye egy családnak, mint a tiatalsagnak. Intim és kellemes szórakozást nyújt illusztrált lapjaival és legjobb zenéjével. Minden este állandó buffet s a legjobb fajbork.

Az Elite kávéház minden éjjel reggelit nyitva! Szolid árak! Pontos kiszolgálás! Kitűnő ételek és italok! Elsőrangú cigányzene. Kérjük a n. é. közönség szíves pártfogását.
Elite kávéház.

VIZUMOKAT
szerez gyorsan, pontosan és legolcsóbb áron.
Futár minden nap!
Berger & Katz
utlevél vizumoztatási irod.
Str. Horia (Károlyi-köz 2.)

Elismert legjobb márkájú Wimpasing!

sár- és hócipők
a legolcsóbb napi árban, valamint vizmentes vadászcipők és csizmák nagyválasztékban

Vajdánál
volt Bata bizományosa.
Str. Mihai Viteazul (Rákóczi u.) 27.

Tisztelettel
lyentiszte
hogy

meg

Valamint
és franc
Műhelye
ális mun
lett első
kel
cnikerb
specialis

Lovász

FOGMU
földszintre
(v. Deák-
„Turul” c
helyeztem
ismeretes,
lepő olcsó

uri fe
lcz
Tes
(P. Brati

GYAPI
nagyban és
férfi és gyerme
sálak legután

Fa
kézim
vidár
Kazinczy utc
Fehérnemű en
ooo szomb

Parfömö
mek, puden
kozmetikai
illatszertár
(Atilla u.)

és té

a legdivat
és kabát
ma színe
utolsó diva
minőségben
lour sifon
cipők k
v á l a s z t

FISCH

SELVEM
Batiszt s
paplanok
választékba
nagyobb se
háza, P. Br